

Helmut K. Anheier—Markus Lang—Stefan Toepler

Civil társadalom változás idején – szűkülő, változó, táguló terek és egy új szabályozási szemléletmód szükségessége

Sok G20-országban komplexebbé és feszültebbé váltak a kormányzat és a szervezett civil szektor közti kapcsolatok, ezért mindkét félnek az elköteleződés optimálisabb módjait kell megtalálnia. Bizonyos esetekben az állam és a civil társadalom kapcsolatai romlottak, emiatt néhány szakértő és aktivista a civil társadalom „terének szűküléséről” beszél. Mennyire széleskörű ez a jelenség? Vajon elszigetelt esetekről van szó, vagy egy általánosabb érvényű folyamat elemeiről? Miként lehetnek képesek az országok proaktív környezetet teremteni és fenntartani a civil társadalom számára? A szerzők úgy vélik, hogy a jelenlegi patthelyzet jelentős részben az idejétmúlt és egyre alkalmatlanabb szabályozási keretek eredménye, melyek képtelenek alkalmazkodni a civil társadalmi szervezetek (CSO-k) diverzitásának és számának növekedéséhez. Megoldásként a funkcionális szerepekre alapozott szabályozási keretrendszer differenciált modelljét javasolják. Kvantitatív elemzések és szakértői kutatások alapján a tanulmány emellett azzal kapcsolatban is javaslatot fogalmaz meg, hogy a kormányzatok és a civil társadalom miként találhatják meg a kapcsolódás útját országos, illetve nemzetközi szinten.

Kulcsszavak: Civil társadalom, civil szervezetek, szűkülő civil tér, nonprofit-szabályozás, G20.

Helmut K. Anheier a berlini Hertie School of Governance és a kaliforniai Luskin School of Public Affairs at UCLA professzora. Legutóbbi könyvei: *Nonprofit Organizations: Theory, Management, and Policy*; *Performance Measurement in Philanthropic Foundations: The Ambiguity of Success and Failure*; *Social Innovation – Comparative Perspectives*; *Governance Indicators: Approaches, Progress, Promise*; valamint *The Routledge Companion to Nonprofit Management*. Jelenleg az *International Encyclopedia of Civil Society* című könyv második kiadásának társszerkesztője.

Email: anheier@hertie-school.org

Markus Lang a Heidelberg Egyetem Max Weber Szociológiai Intézetének munkatársa. Kutatási területe a szabadalmi-, védjegy- és szerzői jogi politika globális egyenlőtlenségre gyakorolt hatása. Legutóbbi publikációja *Open to Feedback? Formal and Informal Recursivity in Create Commons' Transnational Standard-Setting* (*Global Policy*, 2017), Leonhard Dobusch és Sigrid Quack szerzőtársakkal közösen.

Email: markus.lang@mwi.uni-heidelberg.de

Stefan Toepler a nonprofit tudományok professzora, a Schar School of Policy and Government (George Mason University, Arlington, VA) keretein belül működő Master of Public Administration Program igazgatója. Munkáiban a nonprofit menedzsmenttel és politikával, a jótékonyssággal és a globális civil társadalommal foglalkozik. Többek között társszerkesztője volt a *Legitimacy of Philanthropic Foundations: United States and European Perspectives*; és a *The Routledge Companion to Nonprofit Management* című köteteknek, jelenleg pedig az *International Encyclopedia of Civil Society* című könyv második kiadásának.

Email: stoepler@gmu.edu

Helmut K. Anheier—Markus Lang—Stefan Toepler

Civil society in times of change: shrinking, changing and expanding spaces and the need for new regulatory approaches

The relationship between many G20 governments and organized civil society has become more complex, laden with tensions, and such that both have to find more optimal modes of engagement. In some instances, state-civil society relations have worsened, leading some experts and activists to speak of a “shrinking space” for civil society. How wide-spread is this phenomenon? Are these more isolated occurrences or indeed part of a more general development? How can countries achieve and maintain an enabling environment for civil society? The authors suggest that much of the current impasse results foremost from outdated and increasingly ill-suited regulatory frameworks that fail to accommodate a much more diverse and expanded set of civil society organizations (CSO). In response, they propose a differentiated model for a regulatory framework based on functional roles. Based on quantitative profiling and expert surveys, moreover, the paper also derives initial recommendations on how governments and civil society could find ways to relate to each other in both national and multilateral contexts.

Keywords: Civil society, NGOs, closing civic space, nonprofit regulation, G20.

Helmut K. Anheier is a Professor at the Hertie School of Governance, Berlin, Germany, and the Luskin School of Public Affairs at UCLA. His most recent books include *Nonprofit Organizations: Theory, Management, and Policy*; *Performance Measurement in Philanthropic Foundations: The Ambiguity of Success and Failure*; *Social Innovation – Comparative Perspectives*; *Governance Indicators: Approaches, Progress, Promise*; and *The Routledge Companion to Nonprofit Management*. Currently, he co-edits the 2nd edition of the *International Encyclopedia of Civil Society*.
Email address: anheier@hertie-school.org

Markus Lang is a researcher at the Max Weber Institute of Sociology at Heidelberg University. His current interests lie in the impact of patent, trademark, and copyright policy on global inequality. His most recent publication is *Open to Feedback? Formal and Informal Recursivity in Create Commons’ Transnational Standard-Setting* (Global Policy, 2017), with Leonhard Dobusch and Sigrid Quack.
Email address: markus.lang@mwi.uni-heidelberg.de

Stefan Toepler is a Professor of Nonprofit Studies and Director of the Master of Public Administration Program in the Schar School of Policy and Government, George Mason University, Arlington, VA. He has written broadly on nonprofit management and policy, philanthropy and global civil society. Among other books, he co-edited *Legitimacy of Philanthropic Foundations: United States and European Perspectives*; *The Routledge Companion to Nonprofit Management*, and currently the 2nd edition of the *International Encyclopedia of Civil Society*.
Email address: stoepler@gmu.edu

Szemerédi Eszter

A helyi pénz közösségformáló, települési identitást erősítő szerepe

Milyen szerepet játszhat egy helyi pénzrendszer a helyi közösség és a területi identitás erősítésében? Hogyan járulhat hozzá a helyi pénzrendszer a helyi identitás újraértelmezéséhez? Jelen tanulmány célja, hogy a fenti kérdések megválaszolásával bizonyítsa, hogy egy működő helyi pénzrendszer hozzájárulhat a helyi közösség és a területi identitás erősödéséhez és ezáltal egy térség sikerességéhez. A szerző nemzetközi példák és vizsgálatok áttekintésével támasztja alá a hipotézist és végez összehasonlítást magyarországi példák bemutatásával, kiemelve az alsómocsoládi Rigac közösségi pénzrendszerét. Eredményei alapján a helyi pénz erősítheti és mozgósíthatja a helyi szereplők hálózatát azon értékeken (közösségi identitás, együttműködés intézményesítése, a helyi közösség képessé tétele stb.) keresztül, amelyeket képvisel. Kapocsként szolgálhat, amely egyesíti a közösség tagjait a helyi gazdaságfejlesztési folyamatokban. Sikeres működés esetén a tagokban megerősítheti a közösséghez tartozás érzetét és az ezzel járó büszkeséget. A közösségformálás és a helyi települési identitás erősítése szempontjából a tanulmány az alsómocsoládi Rigacot tekinti a legsikeresebb magyar példának.

Kulcsszavak: Helyi pénz, közösségfejlesztés, helyi identitás, alsómocsoládi Rigac.

Szemerédi Eszter 1992. április 15-én született. Okleveles közgazdászként végzett a Széchenyi István Egyetem vezetés és szervezés mesterszakán. A Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskolájának hallgatója, valamint a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Regionális Kutatások Intézete Nyugat-magyarországi Tudományos Osztályának fiatal kutatója. Kutatási területe a helyi pénzek, pénzalternatívák és a fenntartható fejlesztés.

Email: szemeredi.eszter@sze.hu, eszterszemeredi@gmail.com

Eszter Szemerédi

The role of community currencies in strengthening of local identity

What kind of role could complementary and community currencies play in the strengthening of community cohesion and territorial identity? How can these systems help to reshape and re-evaluate local identity? Through answering these questions the study seeks to prove, that a functioning local community currency system can enhance cohesion among the local community members and can contribute to the strengthening of territorial identity, consequently to the success of a region.

The study provides a literature review and references some international studies related to the topic, it also reviews Hungarian examples, highlighting the Rigac, the community currency of Alsómocsolád. The author analyses the documentation of Hungarian complementary currencies and the results from a survey of Rigac users. The results indicate that a complementary currency can strengthen and mobilize the network of local actors through the values it represents (local identity, institutionalization of cooperation, empowerment of the local community, etc.). It can serve as a staple that unites community members. If the system

is successful, it can reinforce the sense of belonging and the pride it brings in its members. Based on research findings the study considers the alsómocsoládi Rigac as the most successful Hungarian example of strengthening the local community and local identity through a community currency system.

Keywords: Community currency, community building, local identity, Rigac of Alsómocsolád.

Eszter Szemerédi was born in 1992, she graduated from the Széchenyi István University with a master's degree in management and organization. She is a PhD student at the Doctoral School of Regional and Economic Sciences, in Széchenyi István University and a young researcher at the West Hungarian Research Department of the Institute of Regional Studies. Her research interests include complementary and community currencies and sustainable development.

Email address: szemeredi.eszter@sze.hu, eszterszemeredi@gmail.com

Gósi Zsuzsanna–Bukta Zsuzsanna

A sport civil szervezetei mint az elmúlt évtized nyertesei

A magyar sportfinanszírozás az elmúlt években átalakult. A kormányzati döntések értelmében a sport stratégiai ágazattá vált. A sporttámogatás különböző közvetlen és közvetett módjai segítik a szektor működését. A nonprofit szervezetek száma a 2010-es évet alapul véve csökkent. A nonprofit szektorba tartozó sportszervezetek száma azonban növekedett ezen időszak alatt. A szervezetek száma 20 százalékos növekedést mutat. Azonban a bevétel növekedése ezt meghaladja, hiszen itt egy hatszoros növekedés történt. A foglalkoztatási helyzet is megváltozott. A társasági adórendszeren keresztül történő támogatás 2011-ben, a Központi Sportágfejlesztési program 2013-ban indult. A sportszövetségek és sportegyesületek bevételi forrásai többszörösére emelkedtek.

Kulcsszavak: Sportfinanszírozás, nonprofit sportszektor, sportszövetség, sportegyesület.

Gósi Zsuzsanna közgazdász, habilitált egyetemi docens. Diplomáját a Budapesti Corvinus Egyetemen szerezte, közgazdász–közgazdász tanár szakon. 2009-ben PhD-fokozatot szerzett a Nyugat-Magyarországi Egyetemen, mint közgazdaságtudományok doktora. Disszertációja az emberi erőforrások értékelését helyezte központba. 2019-ben habilitált. 1999 és 2018 között a Testnevelési Egyetemen tanított. Jelenleg az Eötvös Loránd Tudományegyetem oktatója. A főbb oktatót témakörök: emberi erőforrás-menedzsment, sportfinanszírozás. Az elmúlt években a következő témakörökben írt tanulmányokat: a sportszervezetek bevételének változása, az immateriális javak értékelésének kérdései, a játékjog megjelenése a számviteli beszámolóban, sportolói kettős karrier, társadalmi felelősségvállalás. Email: gosi.zsuzsanna@ppk.elte.hu

Bukta Zsuzsanna 1974-ben született Miskolcon. Szegeden magyar szakos bölcsész, Budapesten sportmenedzser diplomát szerzett. Tizennyolc éve tanít sportmenedzsmentet és sportszociológiát,

jelenleg az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán az Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet adjunktusa. Kutatási területe a sport civil szférája, az állam, illetve az önkormányzatok és a nonprofit sportszervezetek kapcsolata, a sportfinanszírozás, a sportegyesületek és sportszövetségek működése, valamint a nemi egyenjogúság kérdései a sportban. 2015-ben szerzett Neveléstudományi PhD-fokozatot az ELTE-n. Korábban hat éven keresztül dolgozott a sport kormányzati szerveinél. Öt éven keresztül volt a Magyar Curling Szövetség elnöke, tagja a Magyar Sporttudományi Társaságnak, a Magyar Olimpiai Bizottságnak, a Magyar Olimpiai Akadémia Tanácsának és a MOB Nők a sportban bizottságának. Email: bukta.zsuzsanna@ppk.elte.hu

Zsuzsanna Gósi– Zsuzsanna Bukta

Non-profit sports organizations as winners of the last decade

Sports financing has been transformed in recent years in Hungary. According to government decisions, sport has become a strategic sector. Direct and indirect modes of support help the sector operate. The number of non-profit organizations has decreased in Hungary since 2010. However, the number of sports organizations has increased during this period. Although then number of non-profit organizations only increased by 20 percent, we can see the revenue increased sixfold in the examined period. The employment situation has changed. In 2011 the Corporate Tax Program and in 2013 the Advanced Sports Development programs began. The income of sports federations and sports associations has also multiplied.

Keywords: Sports financing, non-profit sport sector, sports federation, sport association.

Zsuzsanna Gósi is an economist, an associate professor. She graduated at Corvinus University in Budapest, majoring in Economics and Economist Teaching, and has a second degree as a human resources manager. She also obtained a PhD degree from the West-Hungarian University in 2009 as a doctor of economic sciences. Her thesis centered on the assessment of human resources. She habilitated in 2019. She taught at the University of Physical Education between 1999 and 2018. She has been working for the Eötvös Loránd University since 2016. Her main subjects are: human resource management and the financing of sport. In recent years, she has written studies in the following topics: the changes in sports organizations' income, intangible asset evaluation, the appearance of player registration in the accounting statements, athletes dual career, social responsibility.

Email address: gosizsuzsanna@ppk.elte.hu

Zsuzsanna Bukta was born in Miskolc, in 1974. She graduated in Hungarian literature and language and sports management. She has been teaching sport sociology and sports management for sixteen years. She is an assistant professor at the Faculty of Psychology and Pedagogy at ELTE University, Budapest. Her field of research is the nonprofit sector of sport, the relationship between the governmental and non-governmental sector of sport, sports financing and gender equality in sport. She became PhD degree in 2015 at ELTE. Earlier she used to work for six years as civil servant for the ministry of sports in Hungary. She is member of the Hungarian Sports Science Association, was president of the Hungar-

ian Curling Federation for five years, she is also member of the Hungarian Olympic Committee (HOC), the board of the Hungarian Olympic Academy and member of the HOC's committee for "Women in Sports".

Email address: bukta.zsuzsanna@ppk.elte.hu

Balogh Zoltán—Molnár György—Nagy Katalin—Orosz Beáta—Szűts Zoltán

A digitális kompetencia és a digitális kultúra társadalomra és oktatásra gyakorolt hatásai, jellemzői, kihívásai

A digitális kultúra szűkebb értelemben a társadalmi rendszereken belül a digitális eszközökkel és rendszerekkel felvértezett és ember-gép interfészen történő információkezelést jelenti. Tágabb értelemben a hagyományos írástudás és hagyományos kultúra elemeinek átalakulását, új digitális formákban és környezetben, mely a társadalmunk mindennapos életére hatással van. Ennek egyik markáns jelét mutatja a kutatók által is vizsgált (Racsó 2015), valamint az európai uniós ajánlasként is elfogadott digitális állampolgárságra épülő DigComp 2.1-es keretrendszer (EU 2017) kialakulása és adaptációja hazánkban. Napjaink digitalizált környezetében újra megváltoznak a munkaformák, melyek egyre inkább gépesített, számítógépvezérelt módon valósulnak meg az Ipar 4.0 elvei értelmében. Az új munkaformák új munkaerő-piaci kompetenciákat követelnek meg, melyre fel kell készíteni a felnövekvő digitális nemzedékek generációit. Hazánkban a digitális Oktatási Stratégia (DOS 2016) a Digitális Jólét Program (2015), valamint Digitális Jólét Program 2.0 (2017) hivatott szolgálni ezt a digitális fejlődést. A digitalizációs folyamatok hatása az oktatás színterén is érzékelhető, napjainkban már „digitális tér”-ről beszélünk. A nemrégiben elfogadott új Nemzeti alaptantervünk (5/2020) egyik fontos tanulási területként, illetve tantárgyként definiálta a digitális kultúra fogalmát, valamint a technológia és tervezés területét, amely elősegíti az információs társadalom változásaihoz történő folyamatos alkalmazkodást. Tanulmányunk e változások gyakorlati hatásait és jellemzőit veszi számba a felsőoktatás és a szakképzés bázisán a többéves pedagógiai gyakorlatunkra támaszkodva. Írásunkban fókuszálunk a napjainkra éppen aktuálissá váló távolléti digitális oktatás és digitális tanulás aktuális feladataira, kihívásaira és lehetőségeire, mely helyzetben különösen felértékelődik a digitális kultúra eszköztársa és keretrendszerei.

Kulcsszavak: Digitáliskompetencia-keretrendszerek, digitális kultúra, digitális átállás, kollaboráció, oktatás minősége.

Balogh Zoltán 2004 óta az Informatikai Tanszék alkalmazottja. 2012 óta habilitált egyetemi docens. Jelenleg a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Számítástudományi Tanszékének docense. Kutatási területei között szerepel a Petri-hálózatok modellezési folyamata, oktatási kutatása és a tárgyak internete (IoT) rendszerének fejlesztése. Jelenlegi kutatási témái között szerepel a bioállapot fizikai tulajdonságainak mérése és a folyamatok automatizálása. 2018 óta az INSTICC tagja, 2019 óta az IFAC szerkesztőségének tagja. PhD-témavezető több hallgatónál. Több éves tapasztalattal rendelkezik nemzeti és nemzetközi projekteknél.

Email: zbalogh@ukf.sk

Molnár György habilitált egyetemi docens, a Műszaki Pedagógia Tanszék vezető oktatója. Villamosmérnök-mérnök-tanár, orvosbiológus mérnök, a Neveléstudomány doktora (PhD), közoktatási vezető-szakvizsgázott pedagógus, számos tudományos és szakmai bizottság aktív tagja. 2001 óta a BME egyetemi oktatójaként folyamatosan rész vesz a Műszaki Pedagógiai Tanszék, valamint a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar munkájában. PhD-fokozatát 2008-ban szerezte meg az ELTE-n, neveléstudományból, majd 2018-ban habilitált a digitális pedagógia témakörében. Az IKT-alapú kutatási alaptémái mellett a szakképzés-pedagógia módszertani és technológiai-innovációs lehetőségei is foglalkoztatják, melyek alkalmat adtak arra is, hogy az új korszerű, atipikus és elektronikus tanítási-tanulási utakat is kutathassa.

Email: molnar.gy@eik.bme.hu

Nagy Katalin a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Műszaki Pedagógia Tanszékének egyetemi tanársegédje, doktorandusz. Munkájában eredményesen hasznosítja közgazdász, valamint a közgazdász-tanári végzettségét. Fő témája az oktatás-gazdaság-munkaerőpiac reláció összefüggéseinek és hatásainak vizsgálata a minőségi oktatásra, valamint a foglalkoztatásra.

Email: nagy.k@eik.bme.hu

Orosz Beáta a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen (BME) végzett közgazdász-ként, illetve közgazdász tanárként. 2017 óta tanít a META – Don Bosco Szakközépiskolában, és rész-munkaidőben a II. Rákóczi Ferenc Gazdasági Középiskolában, fő tantárgyai a marketing és a gazdasági ismeretek. 2018 elején kezdett együttműködni a Nyitott Tananyagfejlesztési Kutatócsoporttal. Jelenleg PhD-hallgató a BME Gazdálkodás és Szervezéstudományi Doktori Iskolában, kutatási témája az IKT-eszközök szakképzésben való oktatásának gazdasági szempontjai.

Email: orosz@metakepzes.hu

Szűts Zoltán média és digitális pedagógia kutató, habilitált egyetemi oktató. Az Eszterházy Károly Egyetem docense. Kutatási területe az internetes kommunikáció és média, a hypertextualitás, az új média művészete, az információs társadalom, a digitális kultúra és pedagógia. 2001 óta több magyar és külföldi egyetemen oktatott, a fent említett felsőoktatási intézmények mellett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, a Kodolányi János Főiskolán, a McDaniel College-ban, valamint a szüli Hankuk University of Foreign Studies-on is. A világháló metaforái – Bevezetés az új média művészetébe (2013 Osiris) és az Online (2018 Wolters Kluwer) könyvek szerzője.

Email: szuts.zoltan@uni-eszterhazy.hu

Zoltán Balogh–György Molnár–Katalin Nagy–Beáta Orosz–Zoltán Szűts

The effects, features and challenges of digital competence and digital culture on society and education

The definition digital culture in the narrower sense can be summarized as managing information with digital tools. In a broader sense, it is the transformation of elements of bolt traditional literacy and culture, into new digital forms and environments that affect the daily lives of our society. One of the strong features of this is the development and adaptation of

the DigComp 2.1 framework (EU 2017) based on digital citizenship. The framework of digital culture is examined by several researchers (Racsko 2015) and also accepted as a European Union recommendation. In today's digital environment, the ways of work are under constant transformation, and they are being implemented in an increasingly mechanized, computer-controlled ecosystem according to the principles of Industry 4.0. New forms of work require new labor market competencies in the case of digital generations. In Hungary, the Digital Education Strategy (DOS, 2016), the Digital Welfare Program (2015) and the Digital Welfare Program 2.0 (2017) are designed to serve and facilitate this digital development. The impact of digitalization processes can also be felt in the field of education, as nowadays we are arguing about a digital space, which facilitates continuous adaptation to changes in the information society. Our study takes into account the practical effects and characteristics of these changes on the basis of higher education and vocational training, drawing on our many years of pedagogical practice from the author. In this article, the authors focus on the current issues, challenges, and opportunities of the classroom and distance digital education and digital learning. These issues are becoming more and more relevant today, where the value of digital tools and frameworks is constantly increasing.

Keywords: Digital competence frameworks, digital culture, digital transition, collaboration, quality of education.

doc. Ing. Dr. Zoltán Balogh, PhD has been an employee of the Department of Informatics since 2004. Since 2012 he has been working as an Associate Professor at the Department. He is currently an Associate Professor with the Computer Science Department, Constantine the Philosopher University in Nitra. His research interests include modeling processes in Petri nets, educational research and development of systems for the Internet of Things (IoT). His current research interests include measurements of the physical properties of bio state and automation of processes. He has been a member of the INSTICC, since 2018 and a member of an editorial board at the IFAC, since 2019. He has been supervising Ph.D. students and he has experience in national and international projects.
Email address: zbalogh@ukf.sk

György Molnár is an associate professor, electrical engineer, teacher of engineering, medical biologist engineer, pedagogue with special qualification examination in the field of public education manager, who works at Budapest University of Technology and Economics (BME), Faculty of Economic and Social Sciences, Department of Technical Education, and Budapest University of Technology Teacher Training Centre. The graduation from BME as an electrical engineer in 2000 was followed by gaining a multidisciplinary university medical biologist engineer degree at BME. Followed by this, having entered the world of work as an engineer, he started new studies in the field of pedagogy as a teacher of engineering from 2001. From this time on, his academic studies and teaching activities have been carried out at the Department of Technical Education, successor of the ever-prestigious Institute of Pedagogy. He also applied for his doctoral PhD programme at this department, and finished that at the Eötvös Loránd University Doctoral School of Education. He has been teaching at the Department of Technical Education since 2001. He habilitated in 2018 on digital pedagogy. His fields of research include the basic aspects of ICT, the methodological and innovative issues of vocational teaching which have enabled him to research new, atypical and electronic teaching-learning paths.
Email address: molnar.gy@eik.bme.hu

Katalin Nagy is an assistant lecture, Faculty of Economics and Social Sciences in Budapest University of Technology and Economics, PhD student of the Doctoral Program on Management and Organizational Sciences. Her main research areas focus on how economic increase i.e. investment growth contributes to education.

Email address: nagy.k@eik.bme.hu

Beáta Orosz is graduated from the Budapest University of Technology and Economics (BME) as a teacher of economics. Since 2017 she has been teaching at META – Don Bosco Vocational High School, and she has a part time job a II. Rákóczi Ferenc Economic Vocational High School, her main subjects are marketing and economics. She started to cooperate with the Open Content Development Research Group at the beginning of 2018. Now she is a PhD student at the Doctoral School of Business and Management, BME, her research topic is the economical aspects of educational use of ICT tools in VET. Email address: orosz@metakepzes.hu

Zoltán Szűts PhD is an associate professor at Eszterházy Károly University. Studied at Eötvös Loránd University, Budapest, earned his PhD degree in literary science. Was a lecturer at Hankuk University of Foreign Studies, Seoul, Korea, from 2004 to 2007. His research interest is focused on the theory and practice of online media and communications.

Email address: szuts.zoltan@uni-eszterhazy.hu

Demeter Robert–Kővári Attila

Digitális szimuláció jelentősége a jövő társadalmát meghatározó mérnökök kompetenciafejlesztésében

A digitális eszközök fejlődésének következtében folyamatosan átalakulóban van a társadalom minden szegmense, a társadalmi problémák azonosítását, elemzését támogató rendszerek, melyhez az oktatás módszertanának is igazodnia kell. A folyamatos megújulás a legkorszerűbb technológiák alkalmazását követeli meg a képzés területén is. Számos feltörekvő digitális technológia nyújt ehhez korszerű lehetőséget, többek között említve a virtuális valóság, a kiterjesztett valóság, valamint a virtualizált, szimulációs környezetek adta lehetőségeket is. Ezen technológiák akkor lehetnek sikeresek, ha a társadalom ki tudja használni ennek előnyeit, ők maguk is megismerik és napi tevékenységükbe beépítik ezek használatát. Az új technológiák hatékony használatának elsajátításában a korszerű oktatási módszereknek alapvető jelentősége van, ezen módszerek alkalmazása és annak sikere magában foglalja az időszerség és a hatékonyság kérdését, amely a jelen tanulmányban is a témája. Jelen tanulmány elsősorban a szimulációs környezetek adta előnyökre koncentrálnak, melyek alapvetően meghatározzák a jövő digitális társadalmát építő mérnökök kompetenciáit. A tanulmányban egy kvantitatív vizsgálat eredményei is bemutatásra kerülnek, amelyek eredményei azt mutatják, hogy a szimuláción alapuló korszerű kompetenciafejlesztési módszerek akár hatékonyabbak is lehetnek.

Kulcsszavak: Digitális társadalom, digitális oktatás, szimuláció az oktatásban.

Demeter Robert PhD egyetemi adjunktus a Brassói Villamosmérnöki és Számítástechnikai Karának (UTBV) Automatizálási és Informatikai Tanszékén. Számos nemzetközi interdiszciplináris kutatási projektben vesz részt. Főbb kutatási területei az IKT eszközökkel támogatott oktatás, adatbányászat, az infokommunikációs alkalmazások fejlesztése.

Email: rdemeter@unitbv.ro

Kővári Attila PhD mérnök-tanár-mérnök-informatikus, egyetemi docens a Dunaújvárosi Egyetem oktatója, tanszékvezetője, Tudományos Tanács tagja, TDT elnöke. Több interdiszciplináris kutatási projekt vezetője, tagja. Több doktorandusz témavezetője a Széchenyi István Egyetemen és az Eszterházy Károly Egyetemen. Tehetséggondozási tevékenységéért „Bonis-Bona – A nemzet tehetségeiért” és Mestertanár Aranyérem díjban részesült. Főbb kutatási területei ember-számítógép interfészek, oktatás IKT támogatása.

Email: kovari@uniduna.hu

Robert Demeter – Attila Kővári

Importance of digital simulation in the competence development of engineers defining the society of the future

As a result of the development of digital tools, all segments of society are constantly changing, the systems supporting the identification and analysis of social problems, to which the methodology of education must also be adapted. Continuous renewal also requires the use of state-of-the-art technologies in the field of training. Many emerging digital technologies offer opportunities for this, including virtual reality, augmented reality, and virtualized simulation environments. These technologies can be successful if society can reap the benefits, learn about them and incorporate their use into their daily activities. Modern teaching methods are essential in mastering the effective use of new technologies, and the application and success of these methods includes the issue of timeliness and effectiveness, which is also the subject of the present study. The present study focuses primarily on the benefits of simulation environments, which fundamentally determine the competencies of engineers building the digital society of the future. The study also presents the results of a quantitative study, the results of which show that modern competence development methods based on simulation may be even more effective.

Keywords: Information society, digital education, simulation in education.

Robert Demeter PhD Lecturer, at Department of Automation and Computer Science, Faculty of Electrical Engineering and Computer Science (UTBV), Brasov. He is involved in a number of international interdisciplinary research projects in which he contributes to the IT side. His main research interests are ICT-supported education, classification of big data, planning and implementation of infocommunication applications.

Email address: rdemeter@unitbv.ro

Attila Kóvári PhD Teacher of Engineering (Engineering Information Technologist), associate professor, head of department, member of the Scientific Council, chairman of TDT at University of Dunaújváros. Leader and member of several interdisciplinary research projects. He is the supervisor of several doctoral students at the Széchenyi István University and the Eszterházy Károly University. He received the "Bonis-Bona - for the talents of the nation" and the Master Teacher Gold Medal for his talent development activities. His main research areas: human-computer interfaces, ICT-supported education. Email address: kovari@uniduna.hu

Edith Archambault

Civil világ Franciaországban koronavírus-járvány idején

A cikk a koronavírus-járvány és a megfékezése érdekében bevezetett vesztegzár francia alapítványokra és egyesületekre gyakorolt hatásával foglalkozik. Áttekintést ad a különböző területeken (egészségügy, szociális ellátás, munkanélküliség kezelése, érdekképviselés, oktatás, kultúra, sport, szabadidős szolgáltatások) dolgozó nonprofit szervezetek megváltozott működési feltételeiről. Bemutatja a tevékenységük megszüntetésére kényszerült szervezetek problémáit és a munkatársaik számára elérhető munkanélküliségi ellátásokat, illetve a munkájukat folytató egyesületek és alapítványok által nyújtott szolgáltatásokat, valamint azokat a speciális nehézségeket, amelyekkel a rászorulóknak szükségleteinek kielégítése érdekében meg kell küzdeniük. Külön fejezet vizsgálja a civil társadalom járványra és vesztegzárra adott válaszát, az önkéntes segítők szerepének növekedését és a (szervezett és informális) társadalmi szolidaritás erősödését. Végezetül a szerző felteszi a kérdést, hogy mennyire lesz tartós a járvány hatására bekövetkezett értékrend-változás, a szolidaritás erősödése, és mi következik ebből a civil szervezetek számára. Ezzel kapcsolatban két (egy optimista és egy pesszimista) forgatókönyvet vázol fel, ezeken keresztül mutatja be a világjárvány utáni civil világ jövőjének alternatíváit.

Kulcsszavak: Egyesület, alapítvány, önkéntes munka, szolidaritás, koronavírus-járvány.

Edith Archambault közgazdaságtan, szociológia és politikatudomány szakon végzett a Paris-Sorbonne Egyetemen, közgazdaságtani doktorátusát is ott szerezte 1971-ben. 1961-től 2004-ig tartó tudományos és oktatói pályafutása jórészt szintén az Université Paris 1 Pantheon-Sorbonne-hoz kötődik, ahol 1991 és 1999 között a Szociális Gazdaság Laboratórium vezetője, 1994 és 1997 között pedig a Közgazdaságtani Kar dékánja volt. 2004-ben megkapta a professor emerita címet. Kutatási területei a nemzeti számlarendszer, a szociális gazdaság és a nonprofit szektor. 1995 és 1997 között az International Society for Third Sector Research (ISTR) első alelnöke volt. Részt vett a Johns Hopkins International Comparison of the Nonprofit Sector programban. Több mint 250 publikációja jelent meg; „The nonprofit sector” című könyve megkapta az Académie des Sciences morales et politiques díját. A francia becsléstartrend kitüntette.

Email: Edith.Archambault@univ-paris1.fr

Edith Archambault

Civil world in France in the time of Covid-19

The paper deals with the impact of the Covid-19 pandemic and the related restraint measures on the French voluntary associations and foundations. It gives an overview of how the working conditions changed in various segments of the nonprofit sector, namely in the fields of health and social care, unemployment and social inclusion, advocacy, education, culture, sports and leisure. It describes the problems faced by the closed organizations and the unemployment benefits available for their employees. It also reports on the services provided by voluntary associations and foundations which can continue their work and on the specific challenges they have to face while trying to meet the needs of their clients. A separate chapter examines the growing role of volunteers and the strengthening of (organized and informal) solidarity as a reaction of civil society to the Covid-19 crisis and its social consequences. Finally, the author wonders how durable the pandemic-generated change of the value system will be, whether the level of solidarity will remain high and what follows from this for the associations and foundations. She develops two (one pessimistic and one optimistic) scenarios representing the alternative futures for civil society.

Keywords: Association, foundation, voluntary work, solidarity, Covid-19.

Edith Archambault graduated from Paris-Sorbonne University in economics, sociology and political science. She received her doctor in economics degree in 1971. Her academic career took place mainly at the University Paris1 Pantheon-Sorbonne from 1961 till 2004. She chaired the Laboratory of Social Economy (1991–1999) and was the Dean of the Department of Economics (1994–1997). She has been Professor emeritus since 2004. Her research fields are national accounting, social economy and the nonprofit sector. She was the first vice-president of the International Society for Third Sector Research (ISTR) (1995–1997) and a local associate of the Johns Hopkins International Comparison of the Nonprofit Sector program. Author of more than 250 publications, her book “The Nonprofit sector” was awarded by the Academy of moral and political sciences. She is officer of the Legion d’Honneur. Email address: Edith.Archambault@univ-paris1.fr

KNIESZ ADRIENN

A területi tőke immateriális tényezőinek vizsgálata egy település esetén

A területi tőke egy viszonylag új interdiszciplináris elméleti keret, mely egy térségre jellemző megfogható és immateriális tőkeállomány felmérésére és elemzésére szolgál. Jelen tanulmány esetén a szociológia tudományterület releváns vonatkozásait tárom fel, melynek keretén belül az immateriális tőkeállomány nem statisztikai, hanem absztrakt szemléletű felvázolása kapja a nagyobb hangsúlyt egy alföldi község vizsgálata során. Egy település nem anyagi javainak vizsgálatát azért tartom fontosnak, mivel a fejlődéshez épp olyan nagymértékben járulhatnak hozzá, mint a materiális tényezők. 2019 májusában egy falukutató tábor keretén belül félig strukturált interjúkat készítettem a település működésével kapcsolatos releváns személyekkel, akik a legtöbb esetben hólabda módszerrel kerültek kiválasztásra. Hipotézisem szerint az im-

materiális tényezőket figyelembe véve a vizsgált falu területi tőkéje közepesnek mondható. Ez a feltételezés a település több mutatója szerinti átlagos helyzetéből következhet. Az interjúk során legfőbb kérdéseim a település életére, már megvalósult fejlesztésekre, valamint fejlesztési tervekre és a jövőképre vonatkoztak. Ezek alapján az immateriális tőkeállomány alábbi kategóriái határozhatók meg: a társadalmi tőke, a humán tőke, a kapcsolati tőke és a kulturális örökség nem anyagi vonatkozásai, melyek elemzésével a település fejlesztésének lehetőségei is megállapíthatóvá válnak.

Kulcsszavak: Területi tőke, immateriális tőkeállomány, interjúelemzés.

Kniesz Adrienn egyetemi tanulmányait 2016-ban kezdte a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának szociológia alapszakos hallgatójaként, melyből 2019-ben diplomát szerzett. Jelenleg a PTE BTK szociológia mesterszakos hallgatója. 2018–2019-ben 10 hónapos Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíjban részesült Közösségek fejlesztése Észak-Baranyában című pályamunkájáért. 2018 októberében a Tehetségből fiatal kutató című pályázat során bíráló bizottsági tag volt. 2019 tavaszán részt vett az Országos Tudományos Diákköri Konferencián Vidékfejlesztés Észak-Baranyában című munkájával. 2019–2020-as tanévre 10 hónapos Kriszbacher Ildikó-ösztöndíjban és Tehetségből fiatal kutató; A kutatói életpályát támogató tevékenységek a felsőoktatásban elnevezésű ösztöndíjban részesül. A területi tőke immateriális tényezőinek vizsgálata egy település esetén című kutatásáért. Tanulmányai mellett hallgatói képviselőként és ügyfélszolgálati referensként dolgozik a kari és az Egyetemi Hallgatói Önkormányzatnál.

Email: knieszadrienn@gmail.com

Adrienn Kniesz

Examination of the intangible factors of territorial capital in the case of a municipality

Territorial capital is a relatively new interdisciplinary theoretical framework for assessing and analyzing material and intangible capital in a region. In this dissertation I highlight the relevant aspects of sociology, in the framework of which the emphasis of the intangible capital stock is not statistical but abstract in the study of a lowland village. I consider it highly important to study the non-material assets of a settlement because they can contribute as much as material factors to development. In May 2019, I conducted semi-structured interviews with relevant people related to the operation of the village within a village research camp, most of which were selected by the snowball method. According to my hypothesis, considering the intangible factors, the territorial capital of examined village can be said to be medium. This assumption can be derived from average position of the settlement according to several indicators. During the interviews, my main questions were about the life of the village, the developments that have already been carried out, and the development plans and vision. On the basis of these, the following categories of intangible capital can be identified: social capital, human capital, relationship capital and cultural heritage, the analysis of which also identifies the development potential of the settlement.

Keywords: Territorial capital, intangible capital, interview analysis.

Adrienn Kniesz started her university studies in 2016 as a bachelor of sociology at the Faculty of Humanities, University of Pécs, where she graduated in 2019. She is currently a Master's degree student in sociology at the Faculty of Humanities, University of Pécs. In 2018–2019, she received a 10-month New National Excellence Program scholarship for her study in Community Development in North Baranya. In October 2018, she was a member of the reviewing committee for the Talent Young Researcher scholarship. In the spring of 2019, she attended the National Scientific Student Conference with her work Rural Development in North Baranya. For the academic year 2019–2020, she will receive a 10-month Ildikó Kriszbacher Fellowship and a 10-month Talent Young Researcher Fellowship for her research on Intangible Determinants of Territorial Capital in a Settlement. She works as a student representative and customer service assistant at the Faculty and the University Student Council.

Email address: knieszadrienn@gmail.com

Polgár L. Csenge

A faluról elvándorlás családi háttere

A tanulmány egy 2019-ben végzett kutatás eredményein alapszik, ami során hallgatótársaimmal egy dél-alföldi faluban készítettünk élettörténet interjúkat. Olyan családokat vizsgáltam, ahol a fiatalok a faluból egy magyarországi vagy külföldi városba költöztek. Az interjúk nagyobb részt a faluban maradt szülőkkel készültek, illetve olyan fiatalokkal, akik annak idején a falusi általános iskola tanulmányi különdíjában részesültek, majd később elköltöztek a faluból. Azt szerettem volna megtudni, milyen hatással lehettek a szülők az elköltözéssel kapcsolatos döntésekre, hogyan élték meg azt, és milyen hatással van a szülők és gyermekek közötti távolság a családi életre. A meginterjúvált szülők biztatták gyermekeiket a tanulásra, igyekeztek lehetőséget biztosítani számukra ahhoz, hogy felnőtként többféle munkalehetőség álljon előttük, mint amit a falu és a térség biztosítani tud. A gyermeküktől való távolság fájdalmas volt számukra, ám a sikeres elköltözés általában egyet jelentett a szülők értelmezésében a gyermek sikeres önmegvalósításával. A családi kapcsolatok természete eltérően változott aszerint, hogy a gyermek megyén belüli városba vagy távolabbi nagyvárosba költözött. A megyén belül maradt fiataloknak szorosabb maradt a kapcsolata szüleikkel, a távolabbi nagyvárosba költöző fiatalok a fizikai távolság miatt kevesebb időt töltöttek szüleikkel, valamint lelki értelemben is jobban eltávolodtak a falusi és nagyvárosi élet különbsége miatt.

Kulcsszavak: Elvándorlás, falu, városodás, családi háttér, szülői támogatás.

Polgár Luca Csenge 1999-ben született Szegeden. 2017 óta a Pázmány Péter Katolikus Egyetem hallgatója szociológia alapképzési szakon, tanulmányait később ugyanazon intézményen belül szociológia mesterképzési szakon tervezi folytatni. Egyik főbb érdeklődési területe a nemzetközi migráció, szakdolgozatát a rendszerváltás után Kaliforniába vándorolt magyarok identitásőrzéséről írja. Email: luca.csenge.polgar@gmail.com

Csenge L. Polgár*The family background of migration from villages*

This study is based on the results of a research conducted in 2019, during the course of which we made interviews about life stories in a Southern Great Plain village of Hungary with my fellow students. I investigated families in which the young generation moved from their home village to a town in Hungary or abroad. The interviews were made mainly with parents who remained in the villages, furthermore with young people who received a special student's award during their primary school years and later moved away from the village. My intention was to find out the influence that parents might have had on their children's decision to leave the village. I wanted to find out how parents felt and how the physical distance between parents and children affected family life. The interviewed parents encouraged their children to learn and tried to provide them opportunities so that when they grow up there would be several work options for them to choose from, opening up more possibilities than they would have had if they had stayed in their home village. The physical distance they experienced was painful but a successful migration usually meant their child's successful self-realization and fulfilment to them. The nature of family relations changed based on the migration's destination, depending on whether the child migrated to a town within the county or to a bigger city further away. Young people remaining within the county had a closer relationship with their parents, while those that moved to bigger cities further away spent less time with their parents due to the distance and they grew apart mentally as well, probably because of the differences between the rural and urban lifestyle.

Keywords: Migration, village, urbanization, family background, parental support.

Csenge Luca Polgár was born in Szeged in 1999. She has been a bachelor student of Sociology at Péter Pázmány Catholic University since 2017 and following this is planning to major in Sociology at the same higher education institution. One of her main themes of focus is international migration. She is writing her thesis about the identity preservation of Hungarians who migrated to California after the change of regime in Hungary.

Email address: luca.csenge.polgar@gmail.com

Fotó/Halász Iván

CIVIL SZEMLE

LEGYEN 2020-BAN ELŐFIZETŐJE
a negyedévente megjelenő
Civil Szemlének!

RENDELJE MEG A CIVIL SZEMLÉT,
melynek előfizetési díja egy évre
3600 Ft

Előfizetés
Civil Szemle,
Erste Bank: 11600006-00000000-23902934

CIVIL SZEMLE
szerkesztősége

www.civilszemle.hu

Levelezési cím

1137 Budapest, Pozsonyi út 14. II./9.

Kérjük, megrendelését (amely tartalmazza a nevet, postázási címet
és a befizetés igazolását) – a gyorsabb ügyintézés érdekében – küldje be a
civilszemle@gmail.com
email címre

■ „Sok országban komplexebbé és feszültebbé váltak a kormányzat és a szervezett civil szektor közti kapcsolatok, emiatt néhány szakértő és aktivista a civil társadalom „terének szűküléséről” beszél. Mennyire széleskörű ez a jelenség? Vajon elszigetelt esetekről van szó, vagy egy általánosabb érvényű folyamat elemeiről? Miként lehetnek képesek az országok proaktív környezetet teremteni és fenntartani a civil társadalom számára? A szerzők megoldásként a funkcionális szerepekre alapozott szabályozási keretrendszer differenciált modelljét javasolják.”

(Helmut K. Anheier – Markus Lang – Stefan Toepler)

■ „A lakosság presztízsként is tekint arra, hogy a településnek van saját helyi pénze. A rigac növeli közösségük hírnevét, ami a területi kötődés növekedéséhez vezet. A helyi pénz így a közösségi identitás hordozójává válik.”

(Szemerédi Eszter)

■ „... régóta ismertek a társas tényezők oktatási lehetőségei, hatásai is. A kooperáció, kollaboráció előnyei és hatásai szintén ismertek, a megvalósuló csoporttevékenységek és online interakciók virtuális tanulóközösségek kialakulását teszik lehetővé. E közösségek léte és a hozzájuk való tartozás élménye segíthet csökkenteni az izoláció érzetét és az ennek következtében megvalósuló lemaradást, lemorzsolódást. A tanulók motiválásához és a társas interakciók fokozásához az IKT-eszközökben rejlő potenciál kihasználása elengedhetetlenül fontos.”

(Balogh Zoltán–Molnár György–Nagy Katalin–Orosz Beáta–Szűts Zoltán)

■ „Az optimista forгатatókönyv a társadalom értékrendjének tartós változását feltételezi, az olyan értékek dominánsá válását, mint a szolidaritás, a nem vagy korlátozottan haszonelvű magatartás, a demokratikus irányítás, a közjó és a környezet védelmezése, az együttműködés előtérbe helyezése a verseny rovására, a segélyezés felváltása a rászoruló kezdeményező készségének és autonómiájának fejlesztésével. Mindezek az értékek eddig is részét képezték a szociális és szolidáris gazdaság koncepciójának, de inkább csak a nyilatkozatokban és a szónoklatokban voltak jelen, a gyakorlatban kevésbé. Az optimista forгатatókönyv szerint a világvárvány okozta megrendülés nyomán ezek a megközelítések most lépésről-lépésre elfogadottá válhatnak a társadalom számára.”

(Edith Archambault)

Ára 900Ft

ISSN 1786334-1

